

UNIVERSAL XALQARO ILMIY JURNAL

Jurnalning bosh sahifasi: <https://universaljournal.uz>

Universal International Scientific
Journal

e-ISSN: [3060-4540 \(online\)](https://universaljournal.uz)

Year: 2025 Issue: 2 Volume: 1

Published: 08.01.2025
<https://universaljournal.uz>

International indexes

GOOGLE SCHOLAR

CROSSREF (OAK BAZA)

ZENODO

OPEN AIRE

EUROPUB

RESEARCHGATE (OAK BAZA)

SJIF

YAPONIYA MIGRATSIYA SIYOSATI TARIXI

Ergashev Elyorbek Shodmonovich

Andijon Qishloq Xo'jaligi va Agrotexnologiyalar

Instituti qoshidagi akademik litseyi

tarix fani o'qituvchisi

Uzbekistan

ergashovelyorbek018@gmail.com

Annotatsiya: Dunyodagi eng yirik iqtisodiyotlardan biri bo'lib qolgan Yaponiya demografik dinamikaning yomonlashishi, ya'ni aholining tabiiy kamayishi fonida keskin ichki ijtimoiy-iqtisodiy inqirozni boshdan kechirmoqda. Yaponiya jamiyati uchun bir vaqtning o'zida munozarali yechimlar bor, bunday chet ellik mehnat bilan bog'liq migratsiya qonunlariga tasalli sifatida. Yuqori malakali va past malakali ishchilar yetishmasligini to'ldirish uchun turli xil migratsiya siyosatini olib bormoqda maqolamizda shu haqda to'xtalib o'tamiz.

Kalit so'zlar: Yaponiya; demografik inqiroz; demografik va migratsiya siyosati; mehnat migratsiyasi; mehnat bozori; aholining qarishi; demografik oqibatlar.

Аннотация: Япония, которая остается одной из крупнейших экономик мира, переживает острый внутренний социально-экономический кризис на фоне ухудшения демографической динамики, то есть естественной убыли населения. Для японского общества существуют в то же время противоречивые решения, такие как смягчение миграционного законодательства, связанного с иностранной рабочей силой. Мы подробно остановимся на этом в нашей статье, в которой

проводится разнообразная миграционная политика для восполнения дефицита высококвалифицированных и низкоквалифицированных работников.

Ключевые слова: Япония; демографический кризис; демографическая и миграционная политика; трудовая миграция; рынок труда; старение населения; демографические последствия.

Abstract: Japan, which remains one of the largest economies in the world, is experiencing an acute internal socio-economic crisis amid deteriorating demographic dynamics, that is, a natural population decline. At the same time, there are controversial solutions for Japanese society, such as relaxing migration laws related to foreign labor. We will discuss this in detail in our article, which implements a diverse migration policy to fill the shortage of highly skilled and low-skilled workers.

Keywords: Japan; demographic crisis; demographic and migration policy; labor migration; labor market; population aging; demographic consequences.

Language: Uzbek

Citation: Ergashev, E. (2025). HISTORY OF JAPANESE MIGRATION SHIOOSACHI. Universal International Scientific Journal, 2(1), 54–58. Retrieved from <https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal/article/view/1399>

Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14620623>

Google scholar: https://scholar.google.co.in/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=YAPONIYA+MIGRATSIYA+SIYOSATI+TARIXI&btnG=

Kirish: 2050 yilga kelib, dunyo aholisi bir qator mamlakatlarda 15% dan ko‘proq kamayishi mumkin Yaponiya davlati ham bu borada istinno emas. 21 asrning o‘rtalariga kelib, mamlakat aholisi atigi 106 mln kishiga yetishi mumkin.

Yaponiya ma‘muriy ishlar va aloqa vazirligiga ko‘ra, 2053 yilga kelib mamlakat aholisi yana 6 mln kishiga kamayadi va 100 milliondan oshmaydi. 2075 yilda shunga o‘xshash tendensiyani saqlab qolinadi, Bundan tashqari, Yaponiya Davlat Milliy tadqiqot instituti prognozlariga ko‘ra demografiya va aholi sohasida, agar aholining pasayishi hozirgi darajasi davom etsa 3776 yilda Yaponiya millati butunlay yo‘qolib ketishi mumkin.

Tadqiqotning dolzarbligi: Yaponiya ichidagi demografik vaziyatning tobora

yomonlashuvi, aholini ko‘payishi ehtiyoji bilan bog‘liq hozirgi ijtimoiy-demografik inqirozni, uning oqibatlarini tahlil qilish va bartaraf etish choralari ishlab chiqish tajribasi, aholining kamayishi, tug‘ilishning pasayishi va demografik qarishi. O‘z navbatida, bu demografik tendensiyalar Ular mehnat tanqisligi, iqtisodiy salohiyatning pasayishi va ijtimoiy ta‘minot xarajatlarining ko‘tarilishi kabi muammolarini keltirib chiqaradi.

Yaponiyada migratsiya tarixi bir necha davrlarni o‘z ichiga oladi:

19-asr oxiri va 20-asr boshlarida Yaponiyaning chet elga emigratsiyasi to‘lqini. Meiji inqilobi (1867-1868), aholining ko‘payishiga olib kelgan mamlakat aholisining keskin ko‘payishi

tufayli Yaponiya hukumati Yaponiya mustamlakalariga va nazorat qilinadigan hududlarga (Tayvan, Koreya, keyinchalik Manchuriyaga) va chet ellarga emigratsiyani rag‘batlantira boshladi (Aqshga (Gavayi orollariga ,keyinchalik Amerika qo‘shma Shtatlarining bir qismi va Kaliforniyaga) va lotin Amerikasiga (Peru, Braziliya).

Ikkinchi Jahon urushi tugaganidan so‘ng, Yaponiya mag‘lubiyatga uchragan mamlakat sifatida Koreya va Xitoydan haydalgan 6 millionga yaqin vatandoshni qabul qildi.

1980-yillardan boshlab mamlakat iqtisodiyoti demografik inqiroz sharoitida ishchi kuchi yetishmasligini boshdan kechira boshladi. O‘sha paytda Yaponiya ichki bozoriga xorijiy ishchi kuchini jalb qilish maqsadida migratsiya siyosatiga o‘zgartirishlar kiritildi. 1990 yilda immigratsiya nazorati to‘g‘risidagi qonunga chet el fuqarolari, birinchi navbatda yapon millatiga mansub odamlar mamlakatga kirishini osonlashtirish uchun o‘zgartirishlar kiritildi. 1993 yilda texnik va ishlab chiqarish dasturi ishga tushirildi, bu chet el fuqarolariga Yaponiyada malakasiga qarab 1 yildan 5 yilgacha ishlash imkoniyatini berdi.

2024 yil boshidan boshlab Yaponiya yagona etnik mamlakat bo‘lib qolmoqda, mamlakat aholisining 99% yaponlardir. Yaponiyaga har yili 60-70 mingga yaqin muhojir keladi, ularning aksariyati Koreya va Xitoyliklardir.

1990-yillarning o‘rtalaridan boshlab.

Yaponiya mamlakatdagi demografik vaziyatning jiddiyligini anglab, tug‘ilish sohasida maqsadli hukumat siyosatini olib borishni boshladi. shu bilan birga, mamlakatning migratsiya qonunchiligi ko‘rib chiqila boshlandi. Demografik qarish muammolari va ularning oqibatlarini hal qilish uchun, bir nechta yo‘nalishlarni ishlab chiqishni talab qiladi masalan;

Yaponiyada demografik siyosatning mavjud salbiy tomonlarini yumshatish lozim. Yaponiya aholisini davlat tomonidan qo‘llab - quvvatlash, bu mamlakatning demografik va migratsiya siyosatini muvofiqlashtirish.

Bolali oilalar uchun ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish-bolalar bog‘chalarida joylar sonini ko‘paytirish – enagalar, uy bekalarini yollashni ommalashtirish.

Tug‘ayotgan Yapon ayollariga ijtimoiy nafaqalarni to‘lash, shuningdek, yosh Yapon oilalari yordamning bir qismini davlatdan emas, balki ish beruvchidan olishlari kerak bo‘lgan korporativ demografik siyosatni ishlab chiqish

Bozorni rag‘batlantirish va ishchilarga bo‘lgan talabni qondirish uchun 16 yoshdan oshgan o‘spirinlarni qariyalarni ayollarni Yaponiya mehnat bozoriga jalb qilishni rag‘batlantirish;

Yaponiyalik ota-onalar tomonidan yoki chet elda tashlab ketilgan, lekin Yaponiya fuqarolari asrab olmoqchi bo‘lgan bolalar, surrogatlik institutini

rivojlantirish, shuningdek, voyaga yetmagan bolalarga aliment to'lash tizimini ommalashtirish;

Yaponiya o'xshash yetnik va madaniy tarkibi bilan Markaziy Osiyo va Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlarida ustuvor, Yaponiya universitetlaridan ta'lim xizmatlarini eksport qilish siyosatini amalga oshirish. Chet ellik bitiruvchilarni to'g'ridan-to'g'ri joylashgan xorijiy filiallarga va bosh kompaniyalarga Yaponiya kompaniyalariga jalb qilish.

Yaponiyaning yangi migratsiya siyosati. 2018 yil fevral oyida Bosh vazir Shinzo Abe Yaponiya iqtisodiy va moliyaviy Kengashini o'sha yilning iyun oyiga qadar Yaponiyaning migratsiya qonunchiligiga o'zgartirish kiritish bo'yicha takliflar tayyorlashga chaqirdi, bu ishchi kuchi yetishmasligiga ishora qildi, ayniqsa yuqori malakali Ishchilar yetishmasligining sababi mamlakatdagi demografik vaziyat mushkul ahvolda edi tug'ilish darajasi va shunga mos ravishda aholining umumiy soni pasayishda davom etmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2017 yil dekabr oyida Yaponiyada ishsizlik darajasi 2,8%. Shu bilan birga, mamlakatda hisoblangan mehnat bozori koeffitsienti bo'sh ish o'rinlari sonining ishsizlar soniga nisbati 2016 yilda 1,59 edi. Xar bir ishsiz fuqoro uchun 2 bo'sh ish o'rni to'g'ri kelgan.

Yaponiyaning mehnatga layoqatli aholisidan taxminan 87 mln kishi bo'lib, so'ngi 20 yil ichida, 2017 yilda 10 mln

kishiga kishiga kamaydi. Va 77 mln kishini tashkil etgan. Shunday qilib, Yaponiya xukumati migratsiya qonunchiligi, ruxsat berilgan.

Bunday qonunlar qisqa vaqt ichida xorijiy ishchilar zarur sonini oshirish mamlakatga yordam beradi, Biroq, avvalgidek, Yaponiya hukumati uchun xorijiy inson resurslarini jalb qilishda asosiy muammo mahalliy Yapon aholisi orasida ko'p sonli muxoliflari - mamlakat ichidagi millatchilik tuyg'ulari xaligacha saqlanib qolgan. Bu esa migratsiya qonunchiligini liberallashtirish, deb chet elliklar olib kelishni to'siqlar xosil qilishi mumkin.

Xulosa

Demografik va ijtimoiy-iqtisodiy inqirozga qaramay, Yaponiya dunyoning yetakchi davlatlaridan biri bo'lib qolishga va cheklangan miqdordagi chet el ishchilarini jalb qilish, migratsiya qoidalarini aniq, aniq belgilangan hajmda va eng muhtoj bo'lgan sohalarda yumshatish orqali mavjud muammolarni engishga muvaffaq bo'ladi.

Iqtisodiyotning ayrim segmentlariga cheklangan migrantlar oqimini jalb qilishga, Osiyolik yoshlar va mehnat muhojirlaridan foydalanishga qaratilgan "ehtiyotkor" migratsiya siyosatini olib borishga harakat qilmoqda

Yaponiya aholisi bilan ijtimoiy-madaniy yaqinlikka ega mamlakatlar. Shu bilan birga, robototexnika va sun'iy intellektni faol va keng miqyosda joriy etishga qaramay ishchi kuchiga kuchli

ehtiyoj sezadi.

Bularning barchasi oxir-oqibat yaponlarning hayot sifatini yaxshilash uchun zarur ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarni yaratishga yordam beradi, oila institutini mustahkamlash va tug'ilish darajasini

oshirish uchun qulay zamin yaratish, fuqarolarning pensiya ta'minoti shuningdek aholiga munosib to'lovlarni ta'minlash mamlakatning oldidagi ustivor yo'nalishlardan hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Народонаселение // Организация Объединенных Наций : [сайт]. URL: <https://www.un.org/ru/global-issues/population> (дата обращения: 24.10.2022).
2. World Population Prospects 2022 // United Nations Department of Economic and Social Affairs: [site]. URL: <https://population.un.org/wpp/> (accessed on 24.10.2022).
3. Население Японии за год рекордно сократилось до 125,5 млн человек // ТАСС: [сайт]. 15.04.2022. URL: <https://tass.ru/obshchestvo/14384873> (дата обращения: 24.10.2022).
4. Rabiyeu , B. . (2024). SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF WOMEN'S DOMESTIC SERVICE MIGRATION. Академические исследования в современной науке, 3(32), 30–35. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/arims/article/view/50141>
5. Япония шокирована: правительство просит увеличения трудовой миграции // Sularu : [сайт]. 21.02.2018. URL: <https://www.sularu.com/theme/10269> (дата обращения: 24.10.2022).
6. Безработица в Японии выросла сильнее ожиданий // Myseldon : [сайт]. 30.01.2018. URL: <https://news.myseldon.com/ru/news/index/182387307> (дата обращения: 24.10.2022).
7. Рабиев Б. Б. и др. ЎЗБЕКИСТОНЛИК АЁЛЛАР МИГРАЦИЯСИ (РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ МИСОЛИДА) //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 34. – С. 82-86.
8. Рязанцев, Н. С. Миграционная политика в контексте демографического развития Японии // ДЕМИС. Демографические исследования. 2022. Т. 2, № 4. С. 81–94. DOI 10.19181/demis.2022.2.4.6. EDN KNSZJY.
9. Rabiyeu B., Ergashev E. AYOLLAR MEXNAT MIGRATSIYASINING TARIXIY VA NAZARIY ASOSLARI //Universal xalqaro ilmiy jurnal. – 2024. – Т. 1. – №. 1. – С. 46-51.
10. Migration and Gender // Asia Research Institute. Migration Cluster. Rejim dostupa: http://www.ari.nus.edu.sg/article_view.asp?Id=188.
11. Bahadirovich R. B. O 'zbekistonda Ayollar Uy Xizmati Mehnat Migrasiyasining Rivojlantirishning Ustivor Yo 'Nalishlari //Miasto Przyszłości. – 2024. – Т. 53. – С. 316-321.